

БЕЛЕЖКА НА АВТОРА

В старото училище, което използват сега за кметство, под часовника, чиито стрелки винаги стоят на десет часа и една минута, виси малка прашна картина на кон. Той стои там – великолепен, алест, с необикновен бял кръст, отпечатан върху челото, и с четири бели чорапа в съвършено съчетание с него. Взира се тъжно от картината, ушите му са заострени напред, главата му е извърната, сякаш току-що ни е забелязал, че сме там.

За мнозина, които биха го погледнали нехайно, когато кметството е отворено за енорийски събрания, годишни празненства или вечеринки, това е само едно потъмняло маслено платно на някакъв неизвестен кон, нарисуван от опитен, но анонимен художник. За тях картината е твърде обикновена, за да грабне вниманието им. Но онези, които се вгледат по-внимателно, в долния край на бронзовата рамка ще видят черна медна табелка, с поизбледнял от времето цвят, на която пише:

Джоуи

*Нарисуван от капитан Джеймс Никълс,
есента на 1914 г.*

Някои в селото, много малко сега и все по-малко с всяка следваща година, си спомнят Джоуи такъв, какъвто беше. Неговата история е написаната, така че нито той, нито онези, които го познаваха, нито войната, в която живяха и умряха, да не бъдат забравени.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

След като върза дълго въже за оглавника, той ме изведе от конюшната. Тръгнах с него, защото Зоуи също беше там и ме поглеждаше през рамо, а аз винаги бях готов да тръгна навсякъде и с всекиго, стига тя да е с мен. Забелязах, че през цялото време башата на Албърт говореше някак приглушено и се оглеждаше като крадец.

Трябва да е знаел, че ще последвам старата Зоуи, защото ме върза за седлото ѝ и изведе и двама ни тихо от двора, след което поехме по пътеката и оттам към моста. Когато излязохме на черния път, той яхна бързо Зоуи и потеглихме в тръс към хълма, отатък който беше селото. Не ни продума нито дума. Познавах пътя достатъчно добре, разбира се, защото често бях ходил там с Албърт. Обичах това преживяване, защото там винаги имаше други коне и толкова много хора. Именно в селото видях първия автомобил в живота си, който мина пред пощата с грохот и ме накара да се вкаменя от страх. Въпре-

ки това не отстъпих назад и си спомням, че Албърт доста се беше притеснил за мен. Но сега, докато се приближавахме към селото, видях, че вече няколко коли бяха паркирали около зелената моравата и имаше такова голямо струпване на хора и коне, каквото никога не бях виждал през живота си. Но колкото и да бях развълнуван, спомням си, че щом влязохме в селото, изведнъж ме обзе някакво дълбоко мрачно предчувствие.

Селото беше пълно с мъже в сиво-кафяви униформи. И след това, когато бащата на Албърт слезе от седлото и ни поведе покрай църквата към моравата, един военен оркестър поде въодушевяващ гръмък марш. Ударите на най-големия барабан отекваха в цялото село и навсякъде имаше деца, някои от тях маршируваха напред-назад с метли на рамото, а други стояха по прозорците и размахваха знаменца.

Когато се приближихме към белия пилон в центъра на моравата, където знамето на Обединеното кралство се вееше вяло под слънчевите лъчи, някакъв офицер си проби път през тълпата към нас. Беше висок и елегантен с дългите си бричове, широк колан и сребърна сабя на пояса. Той се ръкува с бащата на Албърт.

– Казах ви, че ще дойда, капитан Никълс, сър – рече бащата на Албърт. – Направих го, защото парите ми трябват, нали разбирате. Никога не бих се разделил с такъв кон, ако не ми се налагаше.

– Добре, стопанино – отвърна офицерът, кимвайки одобрително с глава, когато ме погледна. – Мислех си, че преувеличаваш, когато говорихме „При Джордж“ миналата вечер. „Най-добрият кон в околността“, каза ти, но от друга страна, всички така приказват за конете си. Тук обаче случаят е различен, виждам това и сам. – Офицерът ме погали нежно по шията и ме почеса зад ушите. И ръката, и гласът му бяха добри и аз не се отдръпнах. – От него ще стане добър боен кон и ние ще се гордеем с него. Не бих възразил самият аз да го яздя. Да, изобщо не бих възразил. Ако видът му не ме лъже, напълно ще ми подхожда. Хубаво животно, дума да няма.

– Ще трябва да ми платите четирийсет лири, капитан Никълс, както ми обещахте вчера. – Бащата на Албърт говореше необичайно глухо, почти сякаш се боеше да не го чуе някой. – Не мога да ви го дам за нито пени по-малко. Човек все пак трябва да живее с нещо.

– Това е, което ти обещах вчера вечерта, стопанино – каза капитан Никълс, отваряйки устата и проверявайки зъбите ми. – Това е хубав млад кон със здрава шия, плавна извивка на раменете и прави глезени. Доста е работил, нали? Сигурно сте го водили и на лов вече?

– Синът ми го язди всеки ден – каза бащата на Албърт. – Разправя, че галопира като състезателен кон и скача като ловец.

– Добре – каза офицерът. – След като ветеринарят го прегледа и потвърди, че е здрав и читав, ти ще получиш своите четирийсет лири, както се договорихме.

– Не мога да чакам дълго, сър – каза бащата на Албърт, поглеждайки назад през рамо. – Трябва да се връщам. Имам толкова работа на главата.

– Е, ние също сме затрупани с работа около набирането на войници и изкупуването на коне – рече офицерът. – Но можем да побързаем, щом се налага. И освен това в този край има много повече добри мъже доброволци, отколкото добри коне, а ветеринарят не е нужно да преглежда мъжете, нали така? Почакай ме тук и ще се върна само до няколко минути.

Капитан Никълс ме поведе към арката срещу кметството и оттам към една голяма градина, отатък която имаше мъже с бели мундири и един не-униформен служител, който седеше на маса и си водеше бележки. Стори ми се, че чух Зоуи да ме зове и изцвилих в отговор, защото в този момент не чувствах никакъв страх. Беше ми толкова интересно какво става около мен. Офицерът ми говореше кротко, докато вървахме и аз го следвах почти охотно. Ветеринарят, дребничък енергичен човек с рунтав черен мустак, ме смушка на различни места по тялото, вдигна един по един краката ми, за да ги огледа – срещу което аз протестирах – надникна в очите и устата ми и подуши дъха ми. След това

трябваше да тичам в тръс около градината отново и отново, докато най-накрая бях обявен за съвършен екземпляр. „Здрав е като камък. Става и за кавалерията, става и за артилерията – бяха думите, които чувах. – Никакви подутини и тумори, здрави крака и зъби. Купете го, капитане – добави ветеринарят. – Конят си го бива.“

Бях поведен обратно към бащата на Албърт, който взе обещаната му сума от капитан Никълс и побърза да я пхне в джоба си.

– Ще се грижите за него, нали сър? – каза той. – Нали ще гледате да не му се случи нещо? Синът ми, разбирате ли, много обича това животно. – Протегна ръка и ме погали леко по носа. Очите му бяха пълни със сълзи. И в този момент аз почти го харесвах. – Ти ще бъдеш добре, синко – прошепна ми той. – Няма да го разбереш нито ти, нито Албърт, но ако не те продам, няма да мога да си платя ипотеката и ще изгубя фермата. Аз се държах зле с теб – държах се зле с всички. Знам го и съжалявам за това. – С тези думи бащата на Албърт ме остави и поведе Зоуи със себе си. Беше навел глава и изведенъж беше станал някак смален и съсухрен.

Едва тогава осъзнах напълно, че съм изоставен и започнах да цвиля – висок пронизителен вик на болка и тревога, който отекна над селото. Дори старата Зоуи, колкото и да беше кротка и покорна, в този момент се спря и отказа да помръдне повече, колкото и силно да я теглеше бащата на Албърт.

Сетне тя се обърна, тръсна глава и изцвили последно за сбогом. След това чувах гласа ѝ все по-слабо и по-слабо, докато накрая съвсем я изгубих от поглед. Добри ръце се опитваха да ме задържат и успокоят, но аз бях неутешим.

Почти бях изгубил надежда, когато видях моят Албърт да тича през тълпата с пламнало от усилието лице. Оркестърът беше спрял да свири и цялото село ни гледаше, когато той се приближи към мен и ме прегърна през шията.

– Той ви го е продал, нали? – каза Албърт тихо, вдигайки глава към капитан Никълс, който ме държеше. – Джоуи е моят кон. Той е мой и винаги ще бъде такъв, който и да го купи. Не мога да спра баща ми да ви го продаде, но ако Джоуи идва с вас, и аз идвам. Искам да се запиша в армията и да бъда с него.

– Ти имаш правилния дух за войник, момчето ми – рече офицерът, след което свали фуражката си и избърса чело с опакото на ръката си. Той имаше черна къдрава коса и открито честно лице. – Имаш правилния дух, но не и годините. Твърде си млад и го знаеш. Не взимаме момчета под седемнайсет години. Ела след година и тогава ще видим.

– Аз изглеждам като седемнайсетгодишен – каза Албърт почти умоляващо. – Даже съм по-едър от повечето седемнайсетгодишни. – Но дори докато говореше, той си даваше сметка, че няма никакъв шанс. – Няма ли да ме вземете, сър? Дори като при-

служник в конюшната? Аз ще правя всичко, всичко каквото е нужно!

– Как ти е името, млади момко? – попита капитан Никълс.

– Наракот, сър. Албърт Наракот.

– Е, добре, мистър Наракот. Съжалявам, че не мога да ти помогна. – Офицерът тръсна глава и върна фуражката на главата си. – Съжалявам, момчето ми, такива са разпоредбите. Но не се тревожи за твоя Джоуи. Аз ще се грижа добре за него, докато бъдеш готов да се присъединиш към нас. Свършил си добра работа с това конче. Трябва да се гордееш с него – той наистина е чудесен, но баща ти се нуждаеше от парите за стопанството си, а едно стопанство не може без пари. Би трябвало да знаеш това. Харесва ми духа ти и затова когато си достатъчно голям, трябва да дойдеш и да се присъединиш към кавалерията. Ще имаме нужда от мъже като теб, защото това ще бъде дълга война, по-дълга, отколкото си мислят някои хора. Спомени името ми. Аз съм капитан Никълс и ще съм горд да те имаме в нашите редици.

– Значи няма никакъв начин? – каза Албърт. – Значи нищо не може да се направи?

– Нищо – отвърна капитан Никълс. – Конят ти сега принадлежи на армията и ти си твърде малък да те вземем с нас.

Албърт ме потупа по носа, както често правеше, и ме погали по ушите. Опитваше се да се усмихне, но не можеше.

– Аз ще те намеря, глупчо мой – каза той тихо.
– Където и да си, ще те намеря, Джоуи. Грижете се добре за него, моля ви, сър. Грижете се за него, докато го намеря отново. Няма друг кон като него по целия свят – и вие сам ще разберете това. Кажете ми, че обещавате.

– Обещавам – отвърна капитан Никълс. – Ще направя всичко, каквото мога.

И след това Албърт се обърна и тръгна през тълпата, докато накрая го изгубих от поглед.